

34. møde.

Torsdag den 10. april kl. 13.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

I skrivelse af gårs dato meddeler justitsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af konkursloven, tvangsakkordloven, lov om aktieselskaber, lov om anspartsselskaber, lov om forsikringsaftaler og borgerlig straffelov. (Betalingsstandsning m.v.).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Justitsministeren (Orla Møller):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af konkursloven, tvangsakkordloven, lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, lov om forsikringsaftaler og borgerlig straffelov. (Betalingsstandsning m.v.).*

Lovforslaget tilsigter i første række at begrænse antallet af konkurs og insolvente likvidationer ved at forbedre mulighederne for at tilvejebringe en mindelig ordning med den konkurstruede virksomheds kreditorer.

I 1971 afgav justitsministeriets konkurslovsudvalg en betænkning om konkurs og tvangsakkord. Betænkningen indeholder udkast til en helt ny konkurslov til afløsning af konkursloven af 1872 og tvangsakkordloven af 1905.

Gennemførelsen af konkurslovsudvalgets forslag har været stillet i bero på EF-forhandlingerne om tilvejebringelse af en konkurskonvention. Efter det senest oplyste må det imidlertid påregnes, at ratifikation af en konvention først vil kunne ske efter 1980, og det er derfor hensigten at søge udvalgets forslag gennemført uden at afvente EF-forhandlingerne.

Udvalgets lovudkast indeholder en række regler, der sigter til, og som vil være egnede til at lette en gennemførelse af sanering af likviditetsramte virksomheder. Disse regler har fået særlig aktualitet på grund af den

økonomiske udvikling, og da udvalgets meget omfattende lovforslag tidligst vil kunne træde i kraft i 1977, har jeg fundet det rigtigst allerede nu at fremsætte lovforslag vedrørende den del af udkastet, der omfatter bestemmelserne om betalingsstandsning og i forbindelse hermed reglerne om betingelserne for indtræden af konkurs.

Betalingsstandsningsordningen indebærer ifølge forslaget en adgang for en insolvent skyldner til at anmelde sin betalingsstandsning. En sådan anmeldelse vil f.eks. få betydning for beregningen af frister for afkræftelse m.v. Herved opnås, at en kreditor ikke behøver at indgive konkursbegæring for at bevare muligheden for afkræftelse i tilfælde af en senere konkurs, og allerede herved fjernes et vist pres på bobehandlingen. Men arbejdet for at undgå konkurs lettes yderligere ved, at omkostningerne ved forsøg på at tilvejebringe en ordning af skyldnerens økonomiske forhold gives fortrinsstilling, og at der opstilles rammer for, hvilke dispositioner skyldneren skal kunne foretage i denne periode, hvor det er usikkert, om udgangen bliver en mindelig ordning eller konkurs. Hvor omstændighederne taler for det, kan skifteretten hindre, at udlæg eller udpantning fører til en tvangsrealisation, som vil svække mulighederne for en mindelig ordning af gældsforholdene. Endvidere kan skifteretten på skyldnerens begæring beskikke ham et tilsyn, som kan støtte ham i arbejdet med at redde virksomheden, mindske kreditorers betænkeligheder ved hans dispositionsadgang og give mulighed for at opnå nødvendig kredit, hvor denne er i alles interesse. Tilsynet skal godkende nødvendige dispositioner, der til gengæld normalt ikke skal kunne afkræftes, ligesom gæld stiftet med tilsynets godkendelse får fortrinsstilling.

Reglerne om betingelserne for indtræden af konkurs står i naturlig forbindelse med bestemmelserne om betalingsstandsning. Efter forslaget forenkles betingelserne for konkurs, idet den centrale betingelse i alle tilfælde skal være skyldnerens insolvens. Bestemmelsen i den gældende konkurslovs § 44, hvorefter en kreditor kan erklære en skyldner konkurs, der har siddet den såkaldte konkursbesikkelse overhørig, er af hensyn til de øvrige nordiske lande bevaret som konkursgrund. Jeg er dog ligesom kon-

[Justitsministeren.]

kurslovsudvalget i tvivl om, hvorvidt der er behov for en sådan bestemmelse.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om svangerskabsafbrydelse [af Inge Krogh m. fl.].

(Lovforslag nr. 101. Fremsat 6/3 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Orla Møller):

Ingen kan have noget imod oplysning eller vejledning, og slet ikke når det drejer sig om så alvorlige sager som en svangerskabsafbrydelse.

Når jeg alligevel er betænkelig over for det lovforslag, som kristeligt folkeparti har fremsat, skyldes det, at der er en mulighed i den gældende lovgivning for, at både oplysning og vejledning kan fås.

Spørgsmålet blev meget indgående drøftet, da den nugældende lov var til behandling i folketinget i sin tid, og der blev under udvalgsbehandlingen stillet ændringsforslag, hvorefter vejledning skulle være obligatorisk. Dette forslag blev forkastet med 84 stemmer mod 62, og 12 medlemmer undlod at stemme. Der kan naturligvis være sket ændringer i folketinget siden da.

Det, som var flertallets opfattelse dengang, var, at hensynet til vejledningsopgaven var tilstrækkeligt tilgodeset gennem den frivillige vejledningsordning. Jeg kan i den forbindelse henvise kort til bemærkningerne til lovforslaget, hvori der står, at efter mødrehjælpens erfaringer er en tvungen vejledning af ringe praktisk værdi. Den kvinde, der har besluttet sig for svangerskabsafbrydelse, og som efter loven har ret hertil, vil let føle en tvungen vejledning som en pression og en forsinkende formalitet, der skal overstås, men som er uden interesse for hende i øvrigt. Dette ville i så fald medføre et spild af kvalificeret arbejdskraft, der er hårdt brug for i mødrehjælpens almindelige hjælpearbejde.

Jeg mener stadig væk, at grundbetragt-

ningerne i disse linjer er holdbare, og jeg er betænkelig ved den forhaling af sagerens behandling, som lovforslaget vil kunne indebære.

Heller ikke forslaget om, at barnefaderen skal have mulighed for at deltage i rådgivningen, er efter min opfattelse anbefalelsesværdigt.

Jeg vil gerne tilføje, at det for mig er væsentligt, at man nu lader den ordning, som vi for kort tid siden gennemførte efter meget grundige overvejelser, få tid til at virke i praksis. Forslagsstillerne har i hvert fald efter min opfattelse ikke kunnet dokumentere, at en ændring er påkrævet, og af disse grunde kan jeg ikke anbefale lovforslaget.

Tastesen (S):

Det, som man først iagttaget, når man kaster et blik på kristeligt folkepartis forslag om ændring af lov om svangerskabsafbrydelse, er, at man ikke ønsker at ændre selve loven og dens principper og føre den tilbage til, hvad den var før, således som et forslag fra kristeligt folkeparti gav udtryk for i efterårssamlingen. Jeg opfatter det som en erkendelse af, at der er et klart flertal for, at den nuværende lov skal bevares her i folketinget, og at kristeligt folkeparti nu erkender den situation og derfor vil nøjes med at sætte ind over for en enkelt paragraf, nemlig hvorvidt den grundige orientering, som skal gives, skal være frivillig eller obligatorisk.

Vi hørte justitsministeren henvise til folketingsbehandlingen, og da var der et klart flertal for, at denne vejledning skulle være frivillig. Det står jo enhver frit for, om man ønsker at gå til de sociale myndigheder, nu mødrehjælpen, senere social- og sundhedsforvaltningen, socialcentrene i amtet, eller om man ønsker at gå direkte til lægen, og lægen skal jo gøre opmærksom på denne mulighed for vejledning.

Det, sagen efter min og socialdemokratiets opfattelse drejer sig om, er at komme det store antal aborter, der er konstateret i 1974, til livs ved foranstaltninger, der bringer tallet ned, og det er det, jeg mener udvalgsarbejdet bør koncentrere sig om. Vejen frem her må være for det første oplysningsarbejde om prævention, for det andet billig-gørelse af præventionsmidler og for det